

prima instanță – V. Chisilița
instanța de apel –D. Manole, E. Fistican, S. Arnăuț

ÎNCHEIERE

06 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
Judecători

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Alexandru Popa în interesele lui Caceanovschi Sergiu,

în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Alexandru Popa, în interesele lui Caceanovschi Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei civile în termen rezonabil, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015 prin care s-a respins apelul declarat de către Caceanovschi Sergiu, s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a casat hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 27 mai 2015, cu emiterea unei noi hotărâri prin care s-a respins integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Caceanovschi Sergiu către Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei civile în termen rezonabil, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 25 februarie 2015 avocatul, Alexandru Popa în interesele cet. Caceanovschi Sergiu a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei civile în termen rezonabil, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în contul cet. Caceanovschi Sergiu a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a menționat că, la 16 martie 2011 Caceanovschi Sergiu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Gîrlean privind partajarea proprietății comune în devălmășie, și anume a apartamentului nr. 37, amplasat în mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. M. Frunze, 1k/2, precum și a electrocansicelor, mobilierului.

Totodată, Svetlana Gîrlean a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Caceanovschi Sergiu, solicitând evacuarea lui Caceanovschi Sergiu din apartamentul nr. 37, amplasat în mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. M. Frunze, 1k/2, fără acordarea altui spațiu locativ, anularea vizei de domiciliu din apartamentul nominalizat și radierea dreptului de proprietate a lui Caceanovschi Sergiu, asupra apartamentului menționat supra, din Registrul bunurilor imobile.

Prin hotărîrea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 octombrie 2011, cererea de chemare în judecată înaintată de Caceanovschi Sergiu a fost admisă parțial. S-a dispus partajarea proprietății comune a soților Caceanovschi Sergiu și Gîrlean Svetlana, atribuindu-le în proprietate privată:

- lui Caceanovschi Sergiu: ½ cotă parte din apartamentul nr. 37, amplasat în mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. M. Frunze, 1k/2, un dulap, o lustră, canapeaua, garnitură de mobilă, tumbă pentru televizor;
- lui Gîrlean Svetlana: ½ cotă parte din apartamentul nr. 37, amplasat în mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. M. Frunze, 1k/2, un dulap, dormitorul și salteaua, o lustră și aspiratorul;
- Bunurile mobile: aragazul, dulapul din antreu, mobila pentru baie, frigiderul, dulapul de la balcon, masa pentru bucătărie au rămas în proprietate comună a soților.

Tot prin hotărîrea respectivă, a fost respinsă cererea reconvențională înaintată de către Gîrlean Svetlana împotriva lui Caceanovschi Sergiu, intervenient accesoriu, Direcția evidență și documentare a populației, privind evacuarea din spațiul locativ, anularea vizei de domiciliu și radierea dreptului de proprietate din Registrul bunurilor imobile a lui Caceanovschi Sergiu asupra apartamentului nr. 37, amplasat în mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. M. Frunze, 1k/2.

La fel s-a dispus încasarea din contul Svetlanei Gîrlean în beneficiul lui Caceanovschi Sergiu a cheltuielilor de judecată și anume a taxei de stat în mărime de 500 lei, iar în beneficiul statului s-a dispus încasarea taxei de stat în sumă de 8955, 74 lei, taxă neachitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2012 a fost admis apelul declarat de către Gîrlean Svetlana, a fost casată integral hotărîrea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 octombrie 2011 și a fost emisă o nouă hotărîre prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea înaintată de către Caceanovschi

Sergiu împotriva Svetlanei Gîrlean, privind partajarea proprietății comune în devălmășie.

Totodată, s-a admis acțiunea reconvențională înaintată de Gîrlean Svetlana împotriva lui Caceanovschi Sergiu și s-a dispus evacuarea lui Caceanovschi Sergiu din apartamentul nr. 37, amplasat în mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. M. Frunze, 1k/2, s-a anulat viza de reședință din apartamentul respectiv și s-a radiat dreptul de proprietate a lui Caceanovschi Sergiu asupra apartamentul indicat supra.

De asemenea, s-a dispus încasarea din contul lui Caceanovschi Sergiu a taxei de stat în mărime de 8955,74 lei pentru judecarea pricinii în prima instanță și 6 592 lei pentru judecarea pricinii în ordine de apel.

Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 ianuarie 2013, a fost admis recursul declarat de Caceanovschi Sergiu, casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2012, cu restituirea pricinii la judecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2013 a fost respins apelul declarat de către Svetlana Gîrlean, cu menținerea fără modificări a hotărîrii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 octombrie 2011.

Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 11 decembrie 2013, a fost admis recursul declarat de către Gîrlean Svetlana, casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2013, cu restituirea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2014, apelul declarat de către Gîrlean Svetlana a fost respins, cu menținerea fără modificări a hotărîrii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 decembrie 2011.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 21 august 2014, recursul declarat de către reprezentantul cet. Gîrlean Svetlana a fost respins ca inadmisibil.

Prin hotărîrea din 27 mai 2015 Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Caceanovschi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea cauzei civile în termen rezonabil.

S-a constatat încălcarea dreptului lui Sergiu Caceanovschi la judecarea cauzei civile în termen rezonabil.

S-a dispus încasarea din bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Caceanovschi Sergiu a despăgubirii pentru prejudiciul moral cauzat în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2 200 lei. În rest cerințele lui Caceanovschi Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova au fost respinse ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărîrea Judecătorei Buiucani, mun. Chişinău din 27 mai 2015, Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova la 11 iunie 2015 a depus apel prin care a solicitat casarea hotărîrii Judecătorei Buiucani, mun. Chişinău din 27 mai 2015 pronunţată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Caceanovschi Sergiu împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei civile în termen rezonabil, achitarea prejudiciului moral şi a cheltuielilor de judecată. Pronunţarea unei noi hotărîri prin care să fie respinsă acţiunea depusă de către Caceanovschi Sergiu către Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova ca neîntemeiată.

În motivarea cererii de apel, au invocat că, concluzia instanţei în partea motivatorie precum că acţiunea a fost depusă cu respectarea termenului legal, este nejustificată. Or prin chitanţa Întreprinderii de Stat "Poşta Moldovei", nr. 2075026532/1 nu se confirmă că anume acţiunea în cauză, la 23 februarie 2015 a fost expediată în adresa Judecătorei Buiucani, mun. Chişinău. De altfel, pe avizul de recepţie este indicată data de 26 februarie 2015, în timp ce cererea de chemare în judecată este înregistrată cu data de 25 februarie 2015.

De asemenea, au invocat că, rezonabilitatea duratei procedurilor în privinţa unei cauze urmează a fi evaluată conform criteriilor stabilite în jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului şi anume: complexitatea cauzei, comportamentul părţilor, care include aprecierea comportamentului părţilor, a autorităţilor şi miza (interesul) pentru reclamant. Astfel, potrivit raportului prezentat de Judecătoria Rîşcani, mun. Chişinău nr. 18701 din 12 mai 2015, instanţa de judecată a întâmpinat dificultăţi la examinarea cauzei ce nu depind de voinţa sa, determinate de comportamentul părţilor implicate în proces cum ar fi: atragerea în proces a intervenientului accesoriu, înaintarea acţiunii reconvenţionale, reclamarea probelor.

Suplimentar, au invocat, că reclamantul nu a înaintat nici o cerere de accelerare a examinării cauzei.

Cu privire la complexitatea cauzei, au relevat că potrivit pct. 4 din Regulamentul privind stabilirea gradelor de complexitate unice naţionale a cauzelor judiciare civile, penale, contravenţionale, aprobat prin hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii, nr. 149/11 din 29 martie 2011, gradele de complexitate a cauzelor reflectă nivelul efortului intelectual, psihic şi moral al judecătorului, durata în timp necesară soluţionării unei cauze, precum şi circumstanţele cauzei. În scopul determinării gradelor de complexitate unice naţionale, Consiliul Superior al Magistraturii a întocmit Nomenclatorul tuturor categoriilor de cauze civile, penale şi contravenţionale, pe care l-a expediat instanţelor de judecată din Republica Moldova. Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat ca instanţele de judecată să aprecieze gradele de complexitate a dosarelor incluse în Nomenclator pe o scală de la 1 la 10 puncte. Astfel, acţiunile

apărute din dreptul de proprietate a cetățenilor sunt apreciate cu un grad de complexitate de 9 puncte.

Cît privește miza (interesul) pentru reclamant au considerat că nu poate fi apreciată ca primordială, mai mult ca atît, instanțele de judecată pe parcursul examinării cauzei au ținut cont de principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, au creat condiții egale părților pentru exercitarea drepturilor lor.

Prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015 s-a respins apelul declarat de Caceanovschi Sergiu.

S-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova. Astfel s-a decis casarea Hotărîrii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 27 mai 2015, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Caceanovschi Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecarea civile în termen rezonabil, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

S-a emis o nouă hotărîre prin care s-a respins integral cererea de chemare în judecată înaintată de Caceanovschi Sergiu către Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei civile în termen rezonabil, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu decizia Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015, avocatul Alexandru Popa, în interesele lui Caceanovschi Sergiu, la 03 februarie 2016, a depus recurs prin care a solicitat, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015 și a hotărîrii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 27 mai 2015 cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie admisă integral acțiunea înaintată de Caceanovschi Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei civile în termen rezonabil, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de recurs a invocat că cauza de partajare a averii nu a fost dificilă din punct de vedere factologic sau juridic. În cadrul examinării cauzei, părțile nu au solicitat și respectiv instanța de judecată nu a dispus efectuarea expertizei, nu au fost necesare probe tehnice sau probe a căror administrare necesită timp. Probele pe care s-au bazat instanțele de judecată la soluționarea fondului cauzei au fost puse la dispoziția instanței de la începutul examinării cauzei.

De asemenea, au invocat că durata îndelungată a procedurilor s-a datorat și rejudecării cauzei, cauza civilă fiind restituită de către Curtea Supremă de Justiție la rejudecare.

În partea ce ține de prejudiciul moral au relevat că, cuantumul acestuia a fost apreciat reieșind din atitudinea necorespunzătoare a instanțelor de judecată naționale (Curtea de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție), care prin unele decizii din cele emise, i-au cauzat lui Caceanovschi Sergiu suferințe psihice manifestate prin crearea sentimentelor de neliniște, stres, anxietate, neputință, aflându-se într-o stare de permanentă frică, discomfort și retrăire, simțându-se incapabil de a se bucura în modul cuvenit de garanțiile prescrise de lege, și care vizează protecția proprietății.

Analizând termenul de depunere a recursului, instanța de recurs remarcă următoarele:

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 23 decembrie 2015.

Decizia motivată a fost expediată de Curtea de Apel Chișinău, în adresa recurentului Caceanovschi Sergiu, la 24 decembrie 2015, nefiind anexată la materialele dosarului civil, acte ce confirmă data recepționării deciziei motivate de către Caceanovschi Sergiu. Cu toate acestea, cererea de recurs a fost depusă la 02 februarie 2016, respectiv, recursul a fost depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Analizând modul în care recurentul și-a exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, analizând argumentele recursului prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanțele de judecată aplicând corect normele de drept material și de drept procedural.

Subsecvent, în conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În acest sens, instanța de recurs remarcă că cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Caceanovschi Sergiu împotriva lui Gîrlean Svetlana cu

privire la partajarea proprietății comune în devălmășie care a fost examinată în instanțele naționale în termen de 3 ani, 5 luni și 5 zile, or dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, și a instanței de fond, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica un temei prevăzut de art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform cărei recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanțele ierarhic inferioare de judecată s-au pronunțat în modul corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Argumentele invocate de recurent poartă un caracter declarativ, se combat cu probele administrate și nu au suport legal.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate a emis o hotărâre legală, iar argumentele invocate de recurentul, avocatul, Alexandru Popa, în interesele lui Caceanovschi Sergiu în cererea de recurs țin de modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil,

comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către avocatul Alexandru Popa în interesele lui Caceanovschi Sergiu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Valeriu Doagă

Judecători

Iuliana Oprea

Dumitru Mardari